

ПРАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ЕЛЕКТРОННОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Неля Овчаренко, Алла Баєвська

У статті розглядаються науково-методичні аспекти навчального закладу, зміст яких зорієнтує керівників ЗНЗ на шляхи формування структури єдиного освітнього середовища. Автор описує основні напрямки й методи впливу інформаційно-комунікаційних технологій на якість навчально-виховного процесу.

Для педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів.

Одним з пріоритетних напрямків розвитку сучасного закладу освіти є впровадження нових інформаційних технологій в навчально-виховний процес. І саме впровадження в освіту інформаційних технологій призвело до виникнення терміну інформаційно-освітнє або електронне освітнє середовище. Інформаційне освітнє середовище – це інтегроване середовище інформаційно-освітніх ресурсів (електронні бібліотеки, навчальні системи і програми) програмно-технічних і телекомунікаційних засобів, правил їхньої підтримки, адміністрування і використання, що забезпечують єдині технологічні засоби інформації, інформаційну підтримку та організацію навчального процесу, наукових досліджень, професійне консультування[1, с.91].

Структура освітнього інформаційного середовища навчального закладу складається з блоків: управління навчанням, інформаційного (модуль інформаційних ресурсів), менеджмент навчального закладу (генератор розкладу уроків, домашні завдання, електронний щоденник, електронний журнал), електронна бібліотека (художня, навчальна література, медіатека, методичні та дидактичні матеріали, освітнє законодавство), блок використання дистанційного навчання (технології віртуальних класів, on-line відеоуроки, система індивідуального навчання), блок спілкування між користувачами (групи за інтересами, новини, анонси подій, пошта), конкурси[2, с.4]. Отже, комп'ютеризація й доступ до мережі Інтернет в НВК - це не лише нові технічні можливості для сфери освіти, а й доступ до гігантських обсягів інформації.

Але для отримання позитивного ефекту необхідно забезпечити високу якість інформаційного середовища. Інформаційне середовище ЗНЗ можна назвати якісним, якщо:

- існує організаційна структура, у якій накопичуються та зберігаються інформаційні ресурси та надаються інформаційні послуги;
- розроблена та функціонує система оцінювання якості інформаційного середовища ЗНЗ;
- інформаційне середовище інтегроване до регіональних, вітчизняних та світових ресурсів;

- інформаційна грамотність учителів та учнів відповідає сучасному рівню розвитку інформаційних технологій;
- шкільні інформаційні ресурси різнобічні та орієнтовані на різні категорії користувачів;
- для підтримки інформаційного середовища ЗНЗ використовуються нові інформаційні технології (електронні каталоги, доступ до мережі Інтернет тощо);
- локальна мережа та робочі станції мають сучасне ліцензійне програмне забезпечення.

При створенні освітнього середовища в нашому навчальному закладі виникли певні труднощі, а саме:

- технічні проблеми;
- недостатня теоретична та практична підготовка працівників;
- проблема збереження даних;
- фінансові труднощі;
- культурний бар'єр.

Для розв'язання вищезазначених проблем необхідний системний підхід до створення та розвитку єдиного освітнього інформаційного середовища навчального закладу[3, с.3].

В Україні на сучасному етапі вже сформовано певні правові засади побудови інформаційного суспільства.

Базовою складовою інформаційного середовища є кабінет інформатики, а також робочі місця адміністраторів, учителів.

До інформаційного середовища відносяться також шкільний Інтернет, локальна мережа та технічні засоби мультимедія, програмне забезпечення навчально-виховного процесу.

Технічно необхідною умовою розвитку ІОС в навчальному закладі є створення мережі з виділеним сервером. Важливим також є підбір програмного забезпечення, яке з одного боку дозволяло б ефективно розв'язувати завдання навчального закладу, а з іншого – забезпечувало б простоту для користувачів, надійність

В

експлуатації.

Програмне забезпечення повинно відповідати таким вимогам:

- працювати в мережі або забезпечувати можливість запуску з одного сервера різних робочих станцій;
- зберігати інформацію в єдиному форматі доступному для обробки різними програмами або модулями одного програмного комплексу;
- бути сумісним та доступним до підключення нових модулів;
- забезпечити багатокористувацький режим та розмежування прав доступу[4, с.9].

Комп'ютери мають перейти із класу інформатики в навчальні класи. Особливої актуальності набуває проблема розробки, створення та впровадження розвивальних освітніх програм, які сприятимуть адаптації учнів до життя в інформаційному суспільстві.

Щоб поглибити знання у сфері інформаційних технологій, навчитися застосовувати їх у процесі викладання різних навчальних предметів, усі

педагоги закладу пройшли навчання за програмою «Intel. Навчання для майбутнього» з використання ІКТ при викладанні навчальних предметів та «Курсу Microsoft із цифрових технологій», опрацювали державну цільову програму інформатизації загальноосвітніх шкіл "Сто відсотків".

Структурна побудова заняття з використанням ІКТ змінює суть навчального процесу. Важливим тут є не те, як багато діти знають, а як вони дізналися та що робитимуть зі своїми знаннями. У практику роботи закладу впевнено увійшов урок з використанням ІКТ. Так, Слинко О.В., учитель математики, брала участь у Восьмому Всеукраїнському конкурсі «Учитель-новатор» у рамках програми Microsoft* Партнерство в навчанні та отримала сертифікат «Учитель-новатор». Учитель інформатики Закатнов М. В. брав участь в обласній науково-практичній конференції «Безпека дітей в Інтернеті; пройшов онлайн-курс цифрової грамотності Google для школярів. Для педагогів закладу проведено практичний семінар «Особливості використання хмарних технологій та соціальних сервісів Веб.2.0». Педагоги закладу стали учасниками дослідження Microsoft Україна за програмою «Школи-новатори».

Сьогодні існує безліч інформаційних матеріалів на електронних носіях. Наявність у шкільній бібліотеці сучасного інформаційно-комунікаційного обладнання й доступу до Інтернету дає можливість учням набувати навичок пошуку, збирання інформації, її аналізу й використання для набуття освіти, а вчителі мають можливість ефективно вести пошук потрібних їм матеріалів у світовому просторі.

Важливим стає інформаційне представництво навчального закладу в мережі Інтернет, що стало поштовхом до створення сайту закладу (school1901.ucoz.ua) та блогів учителів.

Результатом процесу інформатизації навчального закладу має бути можливість використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для роботи з інформацією як у навчально-виховному процесі, так і для інших потреб освітньої установи.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання: словник термінів / М. Ю. Кадемія. – Львів: СПОЛОМ, 2009. – 260 с.
2. Гончаренко Л. М. Використання ІКТ для підвищення якості навчання / Л. М. Гончаренко, О. І. Костенко. // Osvita.ua. – 2012.
3. Федорець К. П. Сучасні інформаційні та інноваційні методики навчання та підготовки фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. / К. П. Федорець. – Київ-Вінниця: "Планер", 2011. – 134 с. – (Збірник наукових праць).
4. Інформаційне освітнє середовище сучасного навчального закладу: навчально-методичний посібник / М. Ю. Кадемія, М. М. Козяр, Т. В. Ткаченко, Л. С. Шевченко. – Львів: СПОЛОМ, 2008. – 186 с.
5. Задорожній М. І. Теорія та методика електронного навчання: збірник наукових праць / М. І. Задорожній. – Кривий Ріг: Видавничий відділ КМІ, 2013. – 311 с. – (Випуск IV).